

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ – Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ – ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΚΛΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

Α΄ ΚΛΙΣΗ (-ης, -ας, -η, -α)				Β΄ ΚΛΙΣΗ (-ος, -ον)			Γ΄ ΚΛΙΣΗ (-ις, -ευς, -α, -ων, -ας)				
ὁ κριτής	ὁ ταμίας	ἡ ψυχὴ	ἡ γλῶσσα	ὁ νόμος	ἡ ὁδός	τὸ δῶρον	ἡ πόλις	ὁ γονεὺς	τὸ σῆμα	ὁ γέρον	ὁ γίγας
τοῦ κριτοῦ	τοῦ ταμίου	τῆς ψυχῆς	τῆς γλώσσης	τοῦ νόμου	τῆς ὁδοῦ	τοῦ δῶρου	τῆς πόλεως	τοῦ γονέως	τοῦ σήματος	τοῦ γέροντος	τοῦ γίγαντος
τῷ κριτῇ	τῷ ταμίᾳ	τῇ ψυχῇ	τῇ γλώσσῃ	τῷ νόμῳ	τῇ ὁδῷ	τῷ δῶρῳ	τῇ πόλει	τῷ γονεῖ	τῷ σήματι	τῷ γέροντι	τῷ γίγαντι
τὸν κριτὴν	τὸν ταμίαν	τὴν ψυχὴν	τὴν γλῶσσαν	τὸν νόμον	τὴν ὁδὸν	τὸ δῶρον	τὴν πόλιν	τὸν γονέα	τὸ σῆμα	τὸν γέροντα	τὸν γίγαντα
(ὁ) κριτὰ	(ὁ) ταμίᾳ	(ὁ) ψυχῇ	(ὁ) γλῶσσα	(ὁ) νόμῳ	(ὁ) ὁδῷ	(ὁ) δῶρον	(ὁ) πόλι	(ὁ) γονεῦ	(ὁ) σῆμα	(ὁ) γέρον	(ὁ) γίγαν
οἱ κριταί	οἱ ταμίαι	αἱ ψυχαί	αἱ γλῶσσαι	οἱ νόμοι	αἱ ὁδοί	τὰ δῶρα	αἱ πόλεις	οἱ γονεῖς	τὰ σήματα	οἱ γέροντες	οἱ γίγαντες
τῶν κριτῶν	τῶν ταμιῶν	τῶν ψυχῶν	τῶν γλωσσῶν	τῶν νόμων	τῶν ὁδῶν	τῶν δῶρων	τῶν πόλεων	τῶν γονέων	τῶν σημάτων	τῶν γερόντων	τῶν γιγάντων
τοῖς κριταῖς	τοῖς ταμίαις	ταῖς ψυχαῖς	ταῖς γλώσσαις	τοῖς νόμοις	ταῖς ὁδοῖς	τοῖς δῶροις	ταῖς πόλεσι	τοῖς γονεῦσι	τοῖς σήμασι	τοῖς γέρονσι	τοῖς γίγασι
τοὺς κριτάς	τοὺς ταμίαις	τὰς ψυχὰς	τὰς γλῶσσας	τοὺς νόμους	τὰς ὁδοὺς	τὰ δῶρα	τὰς πόλεις	τοὺς γονεάς	τὰ σήματα	τοὺς γερόντας	τοὺς γίγαντας
(ὁ) κριταί	(ὁ) ταμίαι	(ὁ) ψυχαί	(ὁ) γλῶσσαι	(ὁ) νόμοι	(ὁ) ὁδοί	(ὁ) δῶρα	(ὁ) πόλεις	(ὁ) γονεῖς	(ὁ) σήματα	(ὁ) γέροντες	(ὁ) γίγαντες

ΚΛΙΣΗ ΤΩΝ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ (ΟΡΙΣΤΙΚΗ-ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΑ-ΜΕΤΟΧΕΣ)

	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ					
	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΩΝ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
ἐγώ	λύ-ω	ἔ-λυ-ον	λύ-σω	ἔ-λυ-σα	λέ-λυ-κα	ἔ-λε-λύ-κειν
σύ	λύ-εις	ἔ-λυ-ες	λύ-σεις	ἔ-λυ-σας	λέ-λυ-κας	ἔ-λε-λύ-κεις
οὗτος, αὐτή, τοῦτο	λύ-ει	ἔ-λυ-ε	λύ-σει	ἔ-λυ-σε	λέ-λυ-κε	ἔ-λε-λύ-κει
ἡμεῖς	λύ-ομεν	ἔ-λύ-ομεν	λύ-σομεν	ἔ-λύ-σαμεν	λε-λύ-καμεν	ἔ-λε-λύ-κεμεν
ὕμεῖς	λύ-ετε	ἔ-λύετε	λύ-σετε	ἔ-λύ-σατε	λε-λύ-κατε	ἔ-λε-λύ-κετε
οὗτοι, αὐταί, ταῦτα	λύ-ουσι(ν)	ἔ-λυ-ον	λύ-σουσι(ν)	ἔ-λυ-σαν	λε-λύ-κασι(ν)	ἔ-λε-λύ-κεσαν
Απαρέμφατα	λύ-ειν		λύ-σειν	λύ-σαι	λε-λυ-κέναι	
Μετοχές	ὁ λύ-ων ἢ λύ-ουσα τὸ λύ-ον		ὁ λύ-σων ἢ λύ-σουσα τὸ λύ-σον	ὁ λύ-σας ἢ λύ-σασα τὸ λύ-σαν	ὁ λε-λυ-κῶς ἢ λε-λυ-κυῖα τὸ λε-λυ-κός	

	ΜΕΣΗ ΦΩΝΗ					
	ΕΝΕΣΤΩΤΑΣ	ΠΑΡΑΤΑΤΙΚΟΣ	ΜΕΛΛΩΝ	ΑΟΡΙΣΤΟΣ	ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΣ	ΥΠΕΡΣΥΝΤΕΛΙΚΟΣ
ἐγώ	λύ-ομαι	ἔ-λυ-όμην	λύ-σομαι	ἔ-λυ-σάμην	λέ-λυ-μαι	ἔ-λε-λύ-μην
σύ	λύ-ει/-ῃ	ἔ-λύ-ου	λύ-σειν/-ῃ	ἔ-λύ-σω	λέ-λυ-σαι	ἔ-λέ-λυ-σο
οὗτος, αὐτή, τοῦτο	λύ-εται	ἔ-λύ-ετο	λύ-σεται	ἔ-λύ-σατο	λέ-λυ-ται	ἔ-λέ-λυ-το
ἡμεῖς	λυ-όμεθα	ἔ-λυ-όμεθα	λυ-σόμεθα	ἔ-λυ-σάμεθα	λε-λύ-μεθα	ἔ-λε-λύ-μεθα
ὕμεῖς	λύ-εσθε	ἔ-λύ-εσθε	λύ-σεσθε	ἔ-λύ-σασθε	λέ-λυ-σθε	ἔ-λέ-λυ-σθε
οὗτοι, αὐταί, ταῦτα	λύ-ονται	ἔ-λύ-οντο	λύ-σονται	ἔ-λύ-σαντο	λέ-λυ-νται	ἔ-λέ-λυ-ντο
Απαρέμφατα	λύ-εσθαι		λύ-σεσθαι	λύ-σασθαι	λε-λύ-σθαι	
Μετοχές	ὁ λυ-όμενος ἢ λυ-ομένη τὸ λυ-όμενον		ὁ λυ-σόμενος ἢ λυ-σομένη τὸ λυ-σόμενον	ὁ λυ-σάμενος ἢ λυ-σαμένη τὸ λυ-σάμενον	ὁ λε-λυ-μένος ἢ λε-λυ-μένη τὸ λε-λυ-μένον	

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ – Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Οριστική Παρακειμένου και Υπερσυντελικού Μέσης Φωνής
αφωνόληκτων ρημάτων

ΑΦΩΝΟΛΗΚΤΑ ΡΗΜΑΤΑ					
Ουρανικόληκτα (το θέμα τους λήγει σε κ, γ, χ, ττ/σσ)		Χειλικόληκτα (το θέμα τους λήγει σε π, β, φ, πτ)		Οδοντικόληκτα (το θέμα τους λήγει σε τ, δ, θ, ζ)	
π.χ. ρ. <i>τάττομαι</i>		π.χ. ρ. <i>γράφομαι</i>		π.χ. ρ. <i>κομίζομαι</i>	
Παρακειμένος	Υπερσυντέλικος	Παρακειμένος	Υπερσυντέλικος	Παρακειμένος	Υπερσυντέλικος
τέταγμα τέταξαι τέτακται τετάγμεθα τέταχθε τεταγμένοι, -αι, -α εισίν	έτετάγμην έτέταξο έτέτακτο έτετάγμεθα έτέταχθε τεταγμένοι, -αι, -α ἦσαν	γέγραμμαι γέγραψαι γέγραπται γεγράμμεθα γέγραφθε γεγραμμένοι, -αι, -α εισίν	έγεγράμμην έγεγραψο έγεγραπτο έγεγράμμεθα έγεγραφθε γεγραμμένοι, -αι, -α ἦσαν	κεκόμισμαι κεκόμισαι κεκόμισται κεκομίσμεθα κεκόμισθε κεκομισμένοι, -αι, -α εισίν	έκεκομίσμην έκεκόμισο έκεκόμιστο έκεκομίσμεθα έκεκόμισθε κεκομισμένοι, -αι, -α ἦσαν

Πάθη των συμφώνων κατά τον σχηματισμό των αφωνόληκτων ρημάτων

1) Στον μέλλοντα και στον αόριστο:

Ουρανικόληκτα → κ, γ, χ, ττ/σσ + σ = ξ | Οδοντικόληκτα → τ, δ, θ, ζ + σ = σ | Χειλικόληκτα → π, β, φ, πτ + σ = ψ

2) Στον Παρακειμένο και στον Υπερσυντέλικο:

Ουρανικόληκτα → κ, γ, χ, ττ/σσ + κ = χ | Οδοντικόληκτα → τ, δ, θ, ζ + κ = κ | Χειλικόληκτα → π, β, φ, πτ + κ = φ

Η αύξηση (Παρατατικός, Αόριστος, Υπερσυντέλικος):

Συλλαβική στα ρήματα που αρχίζουν από σύμφωνο: έ-

Χρονική στα ρήματα που αρχίζουν από φωνήεν: ά = ή | έ = η / ει | ό = ώ | οι = ω | αι = η | ει = η |

Ο αναδιπλασιασμός (Παρακειμένος, Υπερσυντέλικος):

Επανάληψη του αρχικού συμφώνου μαζί με ένα -ε- μόνο στα ρήματα που αρχίζουν με ένα σύμφωνο (εκτός του ρ) ή με δύο σύμφωνα, αλλά το πρώτο να είναι άφωνο (χειλικό, ουρανικό, οδοντικό) και το δεύτερο υγρό (λ, ρ) ή ένρινο (μ, ν). Αλλιώς μπαίνει απλή συλλαβική αύξηση. Στα ρήματα που αρχίζουν με φωνήεν μπαίνει μόνο χρονική αύξηση (βλ. παραπάνω).